

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ' אלול תשפ"ג | דף היומי בבלי: קידושין כד | דף הכולל: גיטין עז.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן קס"א עד סעיף ב'.
מוסר: אהבת חסד - פרק ט' עד 'ויש שמרפים עצמם'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: "וצריך אדם לחקור" הביטחון השביעי

אם הייתי יכול, הייתי אומר, 'אני לא ישן בלילה מרוב התרגשות'

הרב גדעון מוסיקנסקי, העורך האחראי על השיעורים במדיה הדיגיטלית מספר על פעילות בצילומי שיעורים חדשים ל'עמוד היומי'

אני מקווה מואד שהציבור יתלהב כמוני, אני ממליץ לכל אחד להצטרף כבר עכשיו לתוכנית הלימודים, אני מרגיש זה ממש משהו מיוחד שיכול לסייע לכל אחד ואחד.

האמת, שגם אני לא האמנתי שזה מה שאני יעשה, היום, אבל שמח שנפלה בידי הזכות הזאת.

אלפי המאזינים והצופים בשיעורי 'דף היומי' ושיעורי 'דף היומי בהלכה' בפלטפורמות השונות של 'דרשו' אינם מכירים את הרב גדעון מוסיקנסקי, אך בפועל הם חבים לו הכרת הטוב עמוקה. במהלך השנים האחרונות הוא זה שערך את כל השיעורים המצולמים, וגם דאג להעלותם לפרסום, להפיצם ולחלקם בישראל.

"נולדתי בארגנטינה", הוא מספר, "בגיל צעיר התייתמת מאבי ז"ל, ולצד הלימודים נאלצתי לשלוח את ידי גם במלאכת יד כדי לסייע בפרנסת הבית. מפה לשם התגלגלתי לעבודה בחברה שמפיקה אירועים גדולים ורבי־רושם. אני עבדתי שם כפועל פשוט, סחבתי שולחנות, גררתי כיסאות, פרשתי מפות וביצעתי עבודות מסוג זה.

"ביום מן הימים אירע פעם שהצלם שהיה אמור לתעד את האירוע מטעם החברה לא הצליח להגיע לעבודה. המצלמה עמדה מיותמת, ומנהל החברה היה אובד עצות, כשהוא מנסה לאתר צלם מהרגע להרגע ואינו מצליח.

אם הייתי יכול, הייתי אומר, 'אני לא ישן בלילה מרוב התרגשות'. טוב, אבל משהו צריך לישון, אבל אני רק רוצה להביע את רגשותי, עד כמה אני מתרגש.

כך פותח את השיחה איתנו הרב גדעון מוסיקנסקי, מי שאחראי ועורך את כל השיעורים המצולמים, וגם דואג להעלותם לפרסום, להפיצם ביעקב ולחלקם בישראל.

'האמת שאני מרגיש שזה רגע היסטורי ממש' הוא אומר, על התוכנית החדשה של 'דרשו' - העמוד היומי. 'אני אמנם אחראי רק על חלק קטן מהתוכנית, אבל ההרגשה היא מדהימה. אני מרגיש שאני מסייע בידיים שלי לעשרות אלפי לומדים בכל העולם ללמוד ולהבין, ומי צריך זכות יותר גדולה מזו. אני מתרוצץ יום ולילה להקמת אולפנים מיוחדים ועמדות צילום, כדי שנוכל לצלם את השיעורים על ה'עמוד היומי', לערוך אותם ולהפיץ אותם בכל המדיה הדיגיטלית האפשרית. אנחנו לא מסתפקים בלהשתמש בשיעורי הדף היומי שיש לנו, אלא גוייסו מגידי שיעורים חדשים במיוחד לתוכנית של ה'עמוד היומי'

אני אחראי עכשיו על עריכה של 9 שיעורים חדשים. 3 בעברית, 2 באידיש, 2 באנגלית, ועוד אחד בצרפתית, ואחד נוסף בספרדית. אתה רואה את כל השיעורים ואיך כל אחד עושה את המקסימום גם, להסביר וגם להביא את הדברים הנכונים בעמוד, וזה ממש מרגש.

ניסיון עשיר בתחום הצילום, ולצד לימודי בישיבה הייתי גם עושה כמה גרושים כדי לכלכל את עצמי וגם לעזור לאמא שנותרה בארגנטינה.

"אבל אם בארגנטינה לא היו לי הרבה ברירות ונאלצתי לעבוד עם גויים, בארץ החלטתי שאני עובד רק בתחומים תורניים. עברתי והתגלגלתי במשך 20 שנה בין ארגוני קירוב שונים, צילמת, ערכת חומרים לפרסום, הכנסתי תמלולים ועשיתי כל מה שצריך כדי שהחומר יהיה יעיל ויקרב כמה שיותר אנשים לאבינו שבשמים. "אבל תמיד כרסמה בתוכי ההרגשה שאולי זה לא מספיק. מי יודע כמה אנשים נתקלים בחומרים הללו, ומתוכם כמה באמת לוקחים את הדברים ללב ומתחזקים בקבלת עול מלכות שמים על עצמם. זאת בוודאי זכות גדולה לעבוד אתם, אלו ארגונים שעושים עבודת קודש, אבל כל הזמן רציתי משהו שיהיה יותר נקי, בלתי לה' לבדו. משהו שאדע שזה מביא 100 אחוז תועלת.

"ולכן, כששמעתי שב'דרשו' מחפשים עובד בתחום לא היסטטי. פשוט קפצתי על המציאה כמוצא שלל רב, והודעתי מיד שאני רוצה לעבוד בארגון, עוד לפני ששמעתי כמה רוצים לשלם לי על העבודה..."

"פה ב'דרשו' אני מסייע בהפצת שיעורי תורה. עשיתי חשבון שעד כה זכיתי לסדר ולערוך עשרות אלפי שיעורים שיעורי תורה, ולנו ידוע על אלפים שצופים ומאזינים לכל אחד מהשיעורים הללו. אני מפתח לעשות את החשבון כמה זה יוצא", הוא אומר בשובבות אופיינית, "כדי שלא אתמלא גאווה..."

"אבל ברצינות, זאת באמת זכות גדולה, ואני מאוד שמח שהקב"ה גלגל לידי את הזכות האדירה הזאת.

"לפתע נפל מבטו עלי, נער צעיר שעושה את העבודה השחורה: 'אתה יודע איך לתפעל מצלמה כזאת?', הוא שאל אותי, ואני שהייתי המום מעצם השאלה פחדתי לומר לו את האמת..."

"בתוך זמן קצר למדתי את דרכי ההפעלה הבסיסיות של המצלמה, ותוך כדי האירוע הלכתי והשתדרגתי. למדתי לקרב את הזום ולהרחיק אותו, ואפילו העזתי לצלם מזוויות שונות כדי שיהיה מעניין.

"אחרי האירוע, כשהמנהל בדק את החומר שצילמתי, מצאה העבודה שלי חן בעיניו, והוא החליט לשלב אותי בצוות הצילום. כמובן שגם לקחתי כמה קורסים למתחילים, ובתוך זמן קצר כבר הייתי צלם מקצועי עם לא מעט ניסיון..."

חיוך מרחף על פניו של הרב מוסיקנסקי כשהוא נזכר באותם ימים: "זאת הייתה פשוט השגחה פרטית מיוחדת. על פניו לא היה לי עתיד מקצועי מזהיר במיוחד. נער יהודי יתום בארץ של גויים, שעוד צריך לסייע בפרנסת המשפחה. התכנית הייתה להיות פועל שחור שעושה מלאכת כפיים ומקבל כמה גרושים שמאפשרים לו להניח אוכל על השולחן בבית, אבל יד ה' הובילה אותי למקצוע קל יותר ומפרנס הרבה יותר.

"כשהתבגרתי מעט, התחלתי לעבוד עם חברות בינלאומיות. עבדתי עם אנשי תקשורת מובילים שהיו מפורסמים מאוד. תמיד הייתי משתעשע במחשבה על כך שאנשים פוגשים אותם ברחוב, מזהים אותם, אבל הם לא יודעים שמי שהביא להם למסך את הדמויות הללו זה אני, האיש שצילם ובהמשך ערך ושדרג את החומר המצולם..."

"באותם ימים התחזקה בלבי השאיפה שתמיד קיננה בי, לבוא ולהשתקע בארץ הקודש. הגעתי לכאן כבחור צעיר עם

נעמד ה'פוניבז'ער-רב' על רגליו ושאל את הנוכחים: "רואים אתם את חלונות ההיכל פתוחים?? הנה, כעת אני מבקש מהריבוננו-של-עולם: אנא, תשפוך לתוך הבית-מדרש תורה! תיצוק עלינו כמויות של רוחניות!"

המשגיח הגה"צ רבי נחום אליהו ברנשטיין שליט"א על "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש".

תרשים מסודר וארוך. מה אפוא עוזרת התשובה "ממך למדתי?"

הפירוש הפשוט - שמעתי פעם מהמשגיח הגאון רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א - יובן על פי משל: יהודי נכנס למסעדה רבע שעה לפני סגירתה. המלצר העיף דחק בו: "נו, מה אתה רוצה?".

"אל תלחץ אותי!" - רטן הלקוח.

המלצר: "טוב, ומה אתה רוצה עכשיו?".

בחז"ל מובא, שכאשר דוד המלך אמר פסוק זה, אמר לו הקב"ה: אתה אומר לי 'אחת' ומבקש רשימה שלמה - "שבת בבית השם", ואז גם "לחזות בנועם השם", וגם "לבקר בהיכלו", וגם "כי יצפנני בסוכו"...

השיב דוד: ממך למדתי. אתה אמרת "ואתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם...", ואז התחלת - "ליראה", "ללכת בכל דרכיו", "לאהבה אותו" - רשימה ארוכה...

עד כאן דברי חז"ל הפלאיים, שטעונים הבנה בהחלט: וכי זה נקרא 'אחת'?? דוד המלך הרי לא מבקש דבר אחד, הוא מגיש

לתורה כמו שאותו שיכור תאב ליין משכר, היתה תפילתנו מתקבלת מיד" - אמר ה'פוניבז' ער-רב', והמשיך: "לו הייתם שואלים את השיכור המדובר: מה אתה רוצה? "יין!" - הוא היה עונה. ואז הייתם ממשיכים לשאול: ומה לאשה ולילדים? "תנו להם 'בראנפן'!" - הייתה תשובתו ללא כל ספק. זו הסיבה שהוא נענה, ואנחנו לא..." - סיים ה'פוניבז' ער-רב' בהתרגשות.

חז"ל אומרים: למה נקרא שמו של עתניאל בן קנז עתניאל? משום שאמר לו לקב"ה: אם ברך תברכני בתורה, ותתן לי חבר מרעים כמותי, ותרבה גבולי בתלמידים, ותשגבני מיד יצר הרע - מוטב, ואם לאו - הולך אני לבין נתיתי שאול. מיד ענהו ק-ל.

ותמוה, וכי בגלל שביקש ואיים - צריך לקבל??

תארו לעצמכם - אמר פעם המשגיח הגאון רבי חזקיהו מיישקובסקי שליט"א - יהודי עומד על יד המדרגות של ישיבת פוניבז' ואומר: ריבונו של עולם, אני רוצה ישיבה עם אלף תלמידים. אבל לא מספיק. אני רוצה חבר מרעים - שיישבו אצלי בשיעור הסטייפלער, ר' נחום פרצוביץ', ואם אפשר שגם ר' שמעון שקאפ יבוא! חוץ מזה, אני רוצה שלא יהיה בי יצר הרע בכלל. אם אתה עושה לי את זה - טוב, ואם לא - אני מת...

עתניאל בן קנז אמר כך - וקיבל מיד. למה? מדוע אצלו הכל נפלא, ואצלנו זה פשוט לא כך? מדוע אנו מבקשים כל כך הרבה דברים - ולא מקבלים, ואילו הוא - נענה לאלתו?

התשובה היא - זעק ה'פוניבז' ער-רב' באותה הזדמנות - שבאמת החלונות פתוחים. אנחנו רוצים חביות של תורה מהחלונות - ומקבלים. זורקים עלינו חביות, בדיוק כפי שאנחנו רוצים. השאלה היא - כמה רוצים! אצל מיודענו השיכור - כבוד, ממש לא מדבר אליו! אשתו, גם כן לא מדברת אליו! כסף, מאן דכר שמיה! שום דבר לא מעניין אותו חוץ מדבר אחד - יין. בקבוק קוניאק, מה פלא שהוא קיבל??

אנחנו רוצים כל הלילה ללמוד, אבל במקביל, גם להספיק לישון כל הלילה. "מה שאתם מקבלים - זה מה שאתם באמת רוצים" - אומר לנו בורא-עולם.

כאשר עתניאל בן קנז ביקש מה שביקש מהקב"ה - בוחן כליות ולב ראה שהרצון שלו הוא אכן אמיתי וטהור, מעמקי הלב והנשמה. ששאיפתו

היחידה היא "ברך תברכני - בתורה, ותרבה גבולי - בתלמידים". זו הייתה בקשה אמיתית. הוא מוכן היה להישרף על זה. בשבילו - אין עוד משהו חוץ מזה. לכן הוא קיבל...

בשביל זה תיקנו לנו חז"ל את הגדת המזמור 'לדוד השם אורי וישעי' בחודש בו אנו נמצאים. "אחת שאלתי" - אומר דוד המלך לפני מלכו של עולם. "זה הדבר היחיד שמעניין אותי. להתעלות ברוחניות. בלעדי זה אין לי חיים!"...

הלקוח: "מנה אחת ביקשתי בסך הכל. פירה, אורז ועוף. על מה העצבים?"

המלצר הגיש לו את תבניות האוכל בחוסר סבלנות וסינן: "נו, קח מנה אחת מהתבניות, ותשחרר אותי!"

היהודי נטל את הכף ושלה מהתבנית חתיכת עוף, לאחריה הוציא כף אורז גדושה, ולסיום גרף לצלחתו כף פירה.

המלצר צפה מן הצד וסנט בו: "מנה אחת אמרת, הא?? לקחת שלושה מנות!"

היהודי חייך. "אכן, ביקשתי מנה אחת, אך מה לעשות שמנה מורכבת מכמה מאכלים..."

וצודק הלקוח היהודי. מנה אחת אכן כוללת כמה מרכיבים. והנמשל: אומר דוד המלך לקב"ה - אני בסך הכל רוצה מנה אחת שכוללת את כל אותה רשימה. ולמדתי את זה ממך! כל זה דבר אחד. אני בסך הכל רוצה להיות כמו שצריך...

זה מהלך אחד. בפשט זהו פשט נפלא, אבל יש פה מהלך הרבה יותר עמוק, בעל משמעות פנימית נוקבת יותר.

דרש ה'פוניבז' ער-רב' בהיכל הישיבה:

המדרש מספר: מעשה באדם שיכור, שבניו היו תלמידי חכמים. התביישו הילדים באביהם המתגולל בקיאו, וטיכסו יחד עצה כיצד לגמול את אביהם מהיין והשיכור. החליטו להשימו בבית הקברות הנעול, מתוך תקווה שכשיעור משכרותו ייזכר ביום המיתה, יראה את קברות אבותיו הצדיקים, ויתבייש. כך לא ישתה יותר לשכרה - סברו הבנים. וממחשבה למעשה. הובילו לבית הקברות, הכניסוהו לאחד הקברים הפתוחים שהיו שם, ונעלו את השער מבחוץ.

באותו הלילה אירעה פריצה ליקב. גנב חדר פנימה והעמיס על עגלתו כמה חביות. דא עקא, שכמה מבני העיר שמו לב לכך ופתחו אחריו במרדף. בלית ברירה, נאלץ הגנב להתפטר מהחביות המפלילות, והיכן יעשה זאת אם לא בבית הקברות. זרק הגנב את החביות בבית הקברות ונעלם.

מחמת פזיזותו, באחת החביות נפער חור, ומהחור טפטפו להם זרזיפי יין אל תוך פיו של האב השיכור שנים לו בשלוה בתוך הקבר. למותר לציין, שכאשר באו הבנים בבוקר לראות את שלום אביהם, מצאוהו שיכור כלוט.

ומסיים המדרש: זה שנאמר "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון"...

נעמד ה'פוניבז' ער-רב' על רגליו ושאל את הנוכחים: "רואים אתם את חלונות ההיכל פתוחים?? הנה, כעת אני מבקש מהריבונו-של-עולם: אנא, תשפוך לתוך הבית-מדרש תורה! תיצוק עלינו כמויות של רוחניות!"

"אתם יודעים למה אנחנו לא נענים לבקשתנו כמו אותו שיכור?? וכי הוא צדיק מאיתנו?? לא ולא! רק שאם היינו צמאים

"בכח בי"ד של יתומים אנחנו פוסקים ומבקשים מעומק ליבנו שתהיה שנה טובה ומתוקה לכל התורמים סך 610 ש"ח ל-61 היתומים"

התכנסות מיוחדת בבית מדרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א ובהשתתפות חברי הבית דין מדרן הגר"ש גלאי שליט"א, הגרמ"ש קליין שליט"א, הגרש"א שטרן שליט"א, הגר"י קולדצקי שליט"א, והגר"י ש קניבסקי שליט"א למען שישים ואחת (61) יתומים הנישאים בשלהי אלול ובתשרי * לקראת ראש השנה כתבו גדולי הדור שליט"א חברי בית הדין המיוחד על גזירת הקודש בכח בית דין של יתומים שאין מי שיסייע להם

החרום למענם ולסייע בעדם לזכות לבנות את ביתם בחודשי אלול ותשרי

ב'קופת העיר' אומרים כי המגבית הנפתחת בחודש אלול סמוך ונראה לימי הדין והרחמים, מחייבת יותר את כלל הציבור, להתאמץ ולהשבית את העצב והיגון, את המתח והחרדה שיש ל-61 החתנים והכלות, היתומים והיתומות, וכן לנצל את שעת הכושר לזכות בברכה המיוחדת והנדירה בגזירת בית דין.

ב'קופת העיר' מדגישים את החשיבות הגדולה להתאמץ במגבית כללית זו אשר הסכומים הנתרמים אליה, מתחלקים בשווה בין כל היתומים והיתומות. ומאידך, מצבם הקשה של כל אחד ואחד מהם קשה מאוד, וכל אחד מהם סבל רבות בימי חייו, כך שחובה לסייע בעדו להצליח להקים בית נאמן ע"י סיוע בסיסי לכל הפחות.

הציבור מתבקש להזדרז בהשתתפות במגבית הכרחית זו, באשר חתונות היתומים מתקיימות כבר החל מימים אלו ממש, ובכך יצליחו לשמח אותם בעת עמדם לחופה, ולספק להם את צרכי החתונה המינימליים.

לתרומות למען נישואי היתומים האומללים, ניתן לפנות במוקד שבבית רשכבה"ג מדרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל רח' רשב"ם 23 בני ברק, במוקדי הקופה או במוקד הטלפוני 07-47-39-1800. כמו"כ ניתן לתרום באמצעות הדוא"ל office@kupat.org, באתר המאושר של קופת העיר, או בעמדות נדרים פלוס ו'קהילות'. בכל הדרכים יש לציין עבור קרן מס' 10910.

בית דין אביהם של יתומים: בחרדת קודש ומתוך חמלה עצומה על גורלם של 61 יתומים, מספר שיא שקשה לעיכול במח אנושי, התכנסו גדולי הדור שליט"א למושב בית דין מיוחד, לבוא לעזרת 61 היתומים הנישאים בחודשי אלול ותשרי אלו. ההתכנסות המיוחדת התקיימה בבית מדרן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א ובהשתתפות חברי הבית דין מדרן הגר"ש גלאי שליט"א, הגרמ"ש קליין שליט"א, הגרש"א שטרן שליט"א, הגר"י קולדצקי שליט"א, והגר"י ש קניבסקי שליט"א ובה יצאו בגזירת קודש מיוחדת.

במכתב גזירת הקודש כתבו חברי בית הדין המיוחד גדולי הדור שליט"א: "ר"ח אלול תשפ"ג, באה לפנינו זעקת 61 היתומים הנישאים בס"ד בשלהי אלול ובחודש תשרי הבעל"ט שפנו לקופת העיר לסייעם בצרכיהם המינימליים לנישואיהם, ואין להם מאומה וכבר פסק הש"ך ביו"ד סי' רמ"ט שהצדקה החשובה ביותר היא הכנסת כלה יתומה לחופתה, ע"כ בקשתנו מכאו"א ליתן עבור היתומים סכום הגון, ולא יפחתו מסך 610 ש"ח שהם 10 ש"ח לכל יתום, ובכח בי"ד של יתומים אנחנו פוסקים ומבקשים מעומק ליבנו שתהיה שנה טובה ומתוקה לכל התורמים סך 610 ש"ח (10 ש"ח לכל יתום) ויזכו לס"ד ברו"ג וזיווגים הגונים לכל הנצרכים וכשם שפסקנו מלמטה כך יפסקו מלמעלה בר"ה הבעל"ט".

בהוראת בית הדין המיוחד, ומתוך אחריות ודאגה ל-61 חתנים וכלות יתומים, השרויים במציאות כלכלית קשה, יוצאת מגבית

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

הגה"צ רבי דב יפה זצוק"ל שלח את בנו לשאול את הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל באיזה ענין עליו להתחזק בימי אלול, והשיב לו הגרש"ז א' איני יודע מה עליו להתחזק, אך אני כשלעצמי מתחזק בחודש אלול בעניין מאה ברכות בכוונה

הגה"ח רבי מנשה ישראל רייזמאן שליט"א על ההכנות בחודש אלול

שמעתי בהררי שווייץ מהרה"ח ר' יעקב ברקוביץ שליט"א מניו יארק, מתלמידיו של הרה"ק רבי יואל מסאטמאר זצ"ל שזכה להסתופף בצלו בסביבות שנת תש"כ.

פעם אחת הגיע אורח מארץ ישראל לאמריקה, שהיה רב חשוב ומכובד ובה לאסוף צדקה לצרכי נישואי בנו [יהודי מכובד מאוד, לא נזכיר שמו מפני הכבוד], והנה באותן השנים הרוויחו אנשים בעלי בתים לערך מאה דולר לשבוע. וממילא כל מה שהיה שייך לאסוף לצרכי חתונה של יהודי היה סך של ב' או ג' אלפים. רבי יעקב היה באותה שעה בבית הרה"ק מסאטמאר, וכך אמר לאותו האורח, 'אין זה מן הכבוד שאתם תסתובבו בעצמכם לצרכי צדקה לנישואי בנכם, אינכם צריכים לסבול את הבזיונות של איסוף דולרים יחידים, שבו באכסניה שלכם ואני אראה מה לעשות, תחזרו אלי עוד כמה ימים ספורים'.

ושאל אותו 'כמה אתם חושבים שתצליחו לאסוף באמריקה'. והשיב לו 'עשרת אלפים דולר'. רבי יואלי"ש השתומם והתפלא הייתכן שיעלה על דעתו שישגי סכום כזה. ובכל זאת אמר לו שישב אליו לאחר כמה ימים. לאחר ג' ימים בא אליו האורח החשוב הנ"ל, ויאמר לו הרה"ק מסאטמאר: 'אין זה מן הכבוד שאתם תקבצו הממון, קחו לכם מעטפה זאת'. והוציא מהמגירה מעטפה עם דולרים ונתן לאותו רב, ואמר לו: 'סעו לשלום לארץ ישראל'.

בצאתו מבית הרבי, פתח הרב את המעטפה, ורבי יוסף אשכנזי המשב"ק עמד שם בחוץ, וראה את הרב הנ"ל סופר וסופר עוד ועוד שטרות ירוקים, עד שספר סכום של תשעת אלפים וחמש מאות דולרים. רבי יוסף התפעל מאוד, לא יאומן כי יוסף, לקבץ סכום עתק כזה באותן שנים.

רבי יוסף נכנס אל הרבי ושאל אותו לפרש הדבר, ואם כבר נותנים לו סכום כזה, מדוע לא לתת את הסכום השלם שביקש, עשרת אלפים? נענה רבי יואל ואמר: 'יוס"ל, חשבתי שחכם הנך, איך אינך מבין שאם הייתי נותן לו עשרת אלפים, היה חוזר לביתו בצער רב, מדוע אמר לי רק עשרה ולא שלושה עשר וכדו'. אך עתה שנתתי לו תשעה וחצי, הוא מבין שהתאמצתי בכל הכוחות להשיג מה שיכולתי להשיג, והוא חוזר לביתו שמח וטוב לב'.

וכך דרשו עה"פ 'אשרי משכיל אל דל', שצריך להטיב עם העני בדרך חכמה והשכל. לראות שיהיה שמח וטוב לב עם הצדקה שהוא מקבל.

הגה"צ רבי דב יפה זצוק"ל שלח את בנו לשאול את הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל באיזה ענין עליו להתחזק בימי אלול, והשיב לו הגרש"ז א' איני יודע מה עליו להתחזק, אך אני כשלעצמי מתחזק בחודש אלול בעניין מאה ברכות בכוונה, כיון שאמרו חז"ל עה"פ (דברים י, יב) ועתה ישראל מה ה' שואל מעימך כי אם ליראה, אל תקרי מה אלה מאה, הרי שהדרך לזכות ליראת ה', שתהא אצלי מילתא זוטרתא, הוא ע"י מאה ברכות'.

והראה לו באחד מספרי החסידות ע"פ מה שאמרו חז"ל 'אמרו לפני מלכויות שתמליכוני עליכם', ונודע שאמר האריז"ל שאין לומר וידוי בראש השנה שלא לעורר קטרוג ביום הדין, על אחת כמה וכמה אם יאמר 'מלכויות מן השפה ולחוץ, והרי אמירת מלכויות הוא שאדם ממליך את הקב"ה על כל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו ולכן צריך שתהא האמירה בלב אמת.

ואיך יזכה האדם לומר מלכויות בלב אמת, לזאת עלינו להכין את נפשינו חודש לפני כן, והוא ע"י שמקבל על עצמו מר"ח אלול לומר מאה ברכות בכוונה בכל יום, להמליך את הקב"ה עליו מאה פעמים ביום, ושם לבו על מה שמוציא מפיו 'מלך העולם', כך אנו מקווים שיזכה לבוא לפני הקב"ה ביום ר"ה לומר מלכויות באמת. לאחר שכבר המליכו עליו שלושת אלפים פעמים החודש אלול.

בדורות הקודמים היו הרבה מתענים בימי אלול, בדורות אחרונים נחלשנו ואין מרבים בתעניות, והרי כתוב במ"ב שביום התענית צריך להשלים מאה ברכות, אם אין אנו מתענים, לכל הפחות נאמר מאה ברכות בכוונת הלב. שיהיה לנו איזה רווח ממה שאין מתענים. כי הברכות בכוונת לב, מביא את האדם לדביקות בהש"ת.

אות ק' ד'הדבקים' כנגד מאה ברכות שעל ידם אנו מתדבקים בהש"ת

וראיתי בדברי בעל הטורים בפרשת ואתחנן עה"פ 'ואתם הדבקים בה' אלוקים חיים כולכם היום', ונודע שבספרי תורה הישנים היו הרבה תגים על האות ק' של 'הדבקים'. וכתב שזה רמז לאמירת ק' ברכות בכל יום בכוונה, שע"ז אנו זוכים להתדבק בהש"ת. כשגוי אוכל הוא דבוק באוכל, כשיהודי אוכל, הוא דבוק בהש"ת. וכמ"ש בזמירות שבת 'סועדים בו לברך שלוש פעמים' הסיבה שאנו סועדים בו, כדי שנזכה לברך.

כל הסכום הענק שהוא ביקש, הרי יצטער שלא ביקש יותר.
(ערשב"ק פר' ראה ע"ז, מתוך העלון ממשקה ישראל' ראה תשפ)

וכן איתא בפרשת ראה 'ולא ירע לבבך בתתך לו', שהלב שלך
לא יהיה רע, וכל שכן שהלב של המקבל לא יהיה רע, אם תיתן לו

'לזעום', להאשים את הזולת בחוסר אכפתיות, להטיח בו במרירות עד כמה הוא לא אנושי, או להתפרץ על עניין אחר, כאילו בלי קשר לאכזבה הזו

הרב ד"ר עוז מרטיץ ב'אני מזמין ממך הפתעה'

לבו ויאפשרו לו לדעת מה הם היו רוצים שהוא יעשה בשבילם.
אמירה בוגרת כמו: "הייתי מאוד רוצה לקבל פרחים לשבת, זו
מחווה שתשמח אותי",
זו אמירה שמכבדת את בן השיח, ולא פחות מזה - את המבקש
בעצמו.
כדי להצליח לבטא את רצונותינו בצורה כזו, נדרשת מאתנו
עבודה מקדימה: אנחנו צריכים קודם להצליח לזהות מה אנחנו
רוצים, להבין מה הזעיף אותנו וממה התאכזבנו - ואז, אחרי שנתחבר
לרגשותינו בכנות ובאומץ, יגיע השלב שבו נוכל להסביר את עצמנו.
השאלה המרתקת היא מה קורה עכשיו, אחרי שהבענו במילים
ברורות את רצוננו, ובן שיחנו הביע נכונות למלא אותו.

יש שתי אפשרויות:

או שנשמח. נאמר יפה 'תודה', נתרגש מהרצון הטוב של האדם
שמולנו, והסאגה תסתיים בזאת.
או שנחזור לנקודת ההתחלה. נרגיש ש'מה זה שווה שקנית לי
מתנה, אם הייתי צריכה לבקש אותה?' 'מה הערך של מחמאה שאני
הזמנתי אותה?' ושוב ניקלע לאותו פלונטר: 'למה לא הבנת בעצמך
מה שאני רוצה?'
וחבל, כי זו החמצה של הישג נפלא מאוד: הנה, הצלחת להתחבר
לרצון הכמוס שלך, וגם להסביר אותו לשני באופן שיגרום לו לרצות
להשביע את רצונך. חבל למוסס את ההצלחה הזו.

ובכן, קבלו תובנה אחת לסיום:

כשאתה מצליח להבין את עצמך ולגרום לשני להבין אותך,
וכשהשני מצליח לתת מעצמו כדי לשמח אותך - זהו רגע של כוח
בעבור שניכם.
הרשה לעצמך ליהנות מהרגע הזה, הוא מגיע לך ביושר.

מילון מונחים

להבין - לקלוט את הלך רוחו, רצונותיו וצרכיו של הזולת.
לדבר - להביא לידיעתו ולהבנתו של השני את הלך רוחו, רצונותיו
וצרכיו, באופן נעים ומכבד.

היה נחמד מאוד, כנראה, אם כולם היו מבינים אותנו בלי שנצטרך
לומר כלום.
הבעל היה מבין שאשתו רוצה לקבל מתנה ליום ההולדת, האישה
היתה מבינה שהבעל רוצה שהיא תשים לב לעזרה שלו, הבוס היה
מבין שהעובד מחכה למחמאה, העובד היה מבין שהבוס מצפה ליותר
הירתמות בזמני עומס.
עד כאן הפנטזיה על אודות עולם נטול ציפיות נכזבות.
המציאות, כידוע לנו, שונה, ופעמים רבות אנחנו מתאכזבים מרה
לגלות שהאנשים הקרובים לנו, מהם ציפינו להיות אכפתיים כלפינו
וקשובים לרחשי לבנו - לא מבינים אותנו מעצמם.
למה לא מבינים אותנו?

קבלו ארבע סיבות אפשריות:

כי קשה לנחש מה הזולת רוצה בכל רגע נתון. קשה להיכנס
לראש שלו, וקשה פי כמה להיכנס ללב שלו.
כי לא כולם בורכו בחושים דקים. לא כל אחד תופס שהפרצוף
החמוץ, מצב הרוח השקט, היחס הקריר או הדיבור העצבני, מתכוונים
לומר 'חייכתי שתשים לב שאני לא מרגישה טוב ותכין לי כוס תה!'
כי כולנו אנשים עסוקים. אכפתיים ומסורים ככל שנהיה, מרוץ
החיים מעמעם לעתים את יכולת הקשב שלנו.
כי יש אנשים שבאמת לא תמיד חושבים עלינו מספיק. לפעמים
הם עסוקים בעצמם יותר מאשר בנו.
אם כן, מה אפשר לעשות?

הנה שלוש דרכים שאנשים נוהגים בהן:

לזעום. להאשים את הזולת בחוסר אכפתיות, להטיח בו במרירות
עד כמה הוא לא אנושי, או להתפרץ על עניין אחר, כאילו בלי קשר
לאכזבה הזו.
להסתגר. להסתובב בפנים חתומות, לשתוק שתיקה רועמת,
ולחכות בכליון עיניים לרגע שבו הזולת ישאל: "רגע, אתה כועס?
קרה משהו? מה קרה?"
לדבר. אנשים שנוקטים בדרך זו הם הנבונים ביותר. הם מבינים
שאף אחד לא רוצה ברעתם, ושהזולת ישמח אם הם יסבו את תשומת

משהו לקחת לדרך:

לא תמיד הידברות תסתיים באוטופיה. לפעמים, גם אחרי שתסבירו מה אתם רוצים, הזולת לא יהיה מעוניין או מסוגל למלא את רצונכם. אם מדובר בסצנה נקודתית, ולא במהלך עניינים קבוע (שדורש התייחסות מסוג אחר) - אל תהפכו את הסצנה הזו להוכחה ש'חבל על המילים ואין עם מי לדבר'.

המשיכו להסביר את רצונותיכם גם בעתיד, זה ישתלם לכם.

משפט כוח:

אתה רוצה שהוא יבין אותך. הוא רוצה שתהיה מרוצה. אם כך, למה שלא תערכו תיאום ציפיות?

(פרק מתוך הספר 'רגעים של כוח'. ד"ר עוז מרטין פסיכותרפיסט בעל שם שספריו יצאו במהדורות רבות. לרכישת הספר ולקבלתו במשלוח לבית ניתן להתקשר: 058-7676321)

מנהגו של הרב הקדוש רבי יששכר דב מבעלזא זי"ע, היה להתהלך ביום הכיפורים אחר הצהריים, בין קהל המתפללים בבית המדרש, ולהביט בעיני כל אחד ואחד. מנהג זה חידה היה בעיני החסידים אך מאוחר יותר התבררה העילה להנהגה זו

פנינים ומרגליות מאוצרותיו של הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א

ממתינים עד שיעשו בני אדם את ההכנה הראויה למצוה, ומברכים עליהם בקול בכוונה עצומה...

וכלפי כך ממש מכוון המעשה הנורא שהובא בגמרא (תענית כא.) על נחום איש גמזו שהיה רוכב על חמורו, ובא עני ואמר לו: "רבי, תן לי לאכול".

אמר לו נחום: "המתן עד שאפרוק מהחמור".
בינתיים מת העני, שהיה רעב ביותר, ולא עצרה נשמתו עוד כח בגופו.

נחרד נחום איש גמזו ונזדעזע ביותר על המאורע האיום שאירע לו. וברוב צער נפל על אותו עני ואמר:
"עיני שלא חסו על עיניך - ייסמאו, ידי שלא חסו על ידיך -

יתגדמו, רגלי שלא חסו על רגליך - יתקטעו..."
ולא נחה דעתו עד שאמר שיהא כל גופו מלא שחין. וכך היה...

וכאשר נכנסו תלמידיו לבקר בחליו, ואמרו לו, "רבי, אוי לנו שראינוך בכך!"

ענה להם: "אוי לי אם לא ראיתוני בכך..."
כלומר, אדרבה, אם היו לי עיניים ידיים ורגלים וכל גופי היה בריא, אז אוי לי ואוי לי על נפשי, ואלו עתה אשרי וחלקי, עתה הנני האדם המאושר על היותי נתקן ובא מוכן לעולם הבא ללא חטא.

על מעשה זה שאל הגאון הצדיק רבי שמחה זיסל זיו - 'הסבא מקלם' זצ"ל, מדוע ראה עצמו נחום איש גמזו כאשם? הרי היה מוכן להאכיל את העני, ואף אמר לו שימתין עד שיפרוק את חמורו?

הסביר 'הסבא', שנחום איש גמזו ייסר את עצמו על כך שלא חשב מראש על מקרה כזה. וחש האשמה כלפי עצמו מדוע לא הכין את עצמו לקראת אפשרות שיפגוש עני רעב על סף מיתה.

נהגו ישראל להרבות ביותר בנתינת צדקה בחודש אלול, בין שאר המצוות והמעשים הטובים שמסגלים ישראל קדושים למליצי ישראל ביום הדין.

כי גדול כוחה של מצוה זו לדחות את כל הגזירות הרעות, כמו שאמרו חכמינו (ר"ה טז): שהצדקה היא מארבעת הדברים שקורעים גזר דינו של אדם אף לאחר שנחתם לרעה, ומהפכים אותו לטובה.

וכתב רבינו מאיר מרוטנבורג (שו"ת מהר"ם מרוטנבורג ח"ד סי' אלף כ"ג, מדרש איוב מה), שלא זו בלבד, אלא אפילו אם כבר ניתנה רשות למלאך הפורענות להיפרע ממנו, אין המלאך הממונה על הצדקה מניחו, אלא רץ והולך בין מלאכי מרום ועומד לפני הקדוש ברוך הוא ומלמד עליו סגוריה עד שאומר הקדוש ברוך הוא למלאכי הפורענות: "אל תיגעו בו כי מצאו לו זכות!" ומקרא מלא דיבר הכתוב (משלי י ב) 'וצדקה תציל ממות', ועוד נאמר (משלי כא יד) 'מתן בסתר יכפה אף'.

שאלה מפורסמת היא, מפני מה אין מברכים על מצוות הצדקה. לכאורה, כשם שאנו מברכים על קיום כל מצוה, היה עלינו לברך אף על מצוה זו, ובפרט שמצוה מן התורה היא, ולמה יגרע חלקה?

תשובה לדבר כתב רבינו שלמה בן אדרת - הרשב"א (שו"ת הרשב"א ח"א סימן יח), בשם רבינו יוסף אבן פלט שהשיב לרבינו הראב"ד, כי מצוה שאינה תלויה ביד המקיימה, כמתנות עניים, צדקה וגמילות חסד, אין מברכים עליה, שמא לא יתרצה האדם המקבל, ונמצא מברך לבטלה.

תשובה אחרת מפורסמת היא כי בשעה שיהודי רעב ומבקש צדקה, אין המקום והשעה לברך על המצוה שנזדמנה לידינו, אלא יש להחיותו תיכף ומיד ולהעניק לו צדקה.

ומי יודע, אילו היו מברכים על הצדקה, כמה זמן היו העניים

מהתענית עד שאחזו בולמוס, אך הסובבים לא שמו לבם לכך. הרבי שהביט בעיני כל אחד, שלף תיכף מכיסו פרוסת עוגה ותחבה לתוך פיו של הקשיש, כהוראת **חכמינו (יומא פג.)**: "מי שאחזו בולמוס מאכילין אותו עד שיאורו עיניו". אז הבינו כולם את הסיבה לסיורו של הרבי בהיכל בית המדרש, על מנת לראות אם נכנס אחד המתפללים לכלל סכנה מחמת הצום, ולצורך כך החזיק בכיסו דברי מאכל. וכדברי 'הסבא מקלם', זו היתה תביעתו העצמית של נחום איש גמזו, מדוע לא היה מוכן לתת דבר מאכל לעני רעב תכף ומיד. (שאל אביך ויגדך עמ' רצא)

(נערך ונלקט מתוך 'ספיר ויהלום' על חודש אלול וראש השנה שיצא לאור)

אילו היה חושב על כך, היה מצטייד באוכל באופן שיהיה מזומן בידו לתיתו מיד לרעב, ולהציל בכך נפש מישראל. תשובה זו של 'הסבא מקלם' השמיע מגיד המישרים הנודע הגאון הצדיק **רבי שלום שבדרון זצ"ל**, באזני אחד מחשובי חסידי **בעלזא** שסיפר לו על מנהגו של הרב הקדוש **רבי יששכר דב מבעלזא זי"ע**, להתהלך ביום הכיפורים אחר הצהריים, בין קהל המתפללים בבית המדרש, ולהביט בעיני כל אחד ואחד. מנהג זה חידה היה בעיני החסידים שפירושוהו בכך שהרבי מבקש לעורר את כולם לשוב בתשובה שלמה על ידי מבטו. אך מאוחר יותר התבררה העילה להנהגה זו. באחת השנים, חלף הרבי על יד ישיש אחד שנחלש מאוד

ממש לאחרונה שמעתי סיפור מעניין ממקור ראשון: על בן תורה שכל חייו חי בדחקות נוראה ועם כל זה הוא היה תמיד מלא שמחה, ופיו רוחש שבח והודאה לבוראו

הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א על מדת הכרת הטוב

הנוראים קיבלנו על עצמינו אני ואשתי קבלה טובה: לכתוב בכל יום במחברת מיוחדת שני חסדים שהקדוש ברוך הוא עשה עימנו באותו יום, ואכן כך עשינו יום יום חוק ולא יעבור. אמש לקראת סוף השנה הוצאתי את המחברת, והתחלתי לקרוא שורה אחרי שורה, ולפני נגלו שבע מאות ושלושים חסדים הכתובים בה בצפיפות בזה אחר זה. אילו היית מעיין במחברת הזאת גם אתה לא היית מבין מה שייך לומר 'תכלה שנה וקללותיה', הלוא השם יתברך העניק לנו שנה כה נפלאה, מוקפת בטובה!..."

עיקר מה שרואים במעשה הזה זה שהכרת הטוב מתחילה בעצם פשוט בהתבוננות. לא להתלונן כל הזמן על מה שאין, אלא לשים לב לדברים הטובים, שוב ושוב ושוב.

ואין זה משנה רק לעצם המצווה, אלא קשור בקשר ישיר לימים בהם אנו עומדים. כי אם נושא זה חשוב למאד במהלך כל השנה, לפני ימי הדין חשיבותו כפולה ומכופלת. שכן כבר כתב **המגיד מדובנא זצ"ל** כי "אין דבר הנממה נתינה מאיתו יתברך כמו הודאה", ואם חפצים אנו לזכות בשנה טובה ומתוקה מוטב שנדע ונפנים גודל חשיבות עניין ההודאה והכרת הטוב.

להעמקה ביסוד זה של המגיד, בואו ונלמד יחד את דברי חז"ל המופלאים (ויקרא רבה ה, ח): "אמר רבי חנינא, אית אריס דחכים למשאל ואית אריס דלא חכים למשאל" - יש אריס חכם שיודע כיצד לבקש, ויש אריס שאינו חכם לבקש כך.

במה דברים אמורים?

נתאר לעצמינו אדם שיש לו שדה אותה הוא עבד עשרות שנים, אבל כבר הזקין ואין לו כוחות לכל זה. אז הוא פרסם הודעה: "מי

אדם צריך להרגיש כל העת הכרת הטוב לקדוש ברוך הוא, וזה יותר קל ממה שאנשים עלולים לחשוב בטעות. בענין זה, יש לצור על לוח ליבנו את אמרתו היסודית של **הרמח"ל** שהבאנו קדם לכן: "והנה אין לך אדם באיזה מצב שימצא, אם עני ואם עשיר, אם בריא ואם חולה, שלא יראה נפלאות וטובות רבות במצבו".

ממש לאחרונה שמעתי סיפור מעניין ממקור ראשון: על בן תורה שכל חייו חי בדחקות נוראה, ובקושי הצליח לכלכל את בני משפחתו, ועם כל זה הוא היה תמיד מלא שמחה, ופיו רוחש שבח והודאה לבוראו.

ויהי היום, ואותו יהודי ערך ברית מילה לבנו הנוולד לו במזל טוב, ובשמחת הברית נכח מאיזושהי סיבה גביר גדול ומפורסם, אשר לו נכסים רבים. אותו עשיר כובד לשאת דברים בשמחה, ומכיוון שהיה זה בתקופה של חודש אלול, דיבר על הצרות שעברנו השנה, וכמה דברים לא טובים שקרו, וצריך להתפלל ש'תכלה שנה וקללותיה', וכן הלאה והלאה.

אחריו נשא דברים בעל הברית, והלה אמר בכזו פשטות וכנות: "איני יודע על מה הוא מדבר... הכל מלא וגדוש בחסד השם, ואני יודע ש'תכלה שנה וקללותיה' זה מטבע לשון שקבעו חז"ל, אבל אין הכי נמי שהלשון קשה לי... הכל טוב, הכל מבורך!... הרי עברה עלינו שנה כל כך טובה ומלאה בחסדים..."

העשיר היה בהלם, ולאחר השמחה ניגש לבעל הברית ושאלו: "כיצד יתכן שאני שחי בטובו של עולם רואה שחורות, ואילו אתה שחי בעוניי ודחקות, פ'ך מלא שבח, הודאה ושמחה?!". אמר לו בעל הברית: "אומר לך. לפני שנה לקראת הימים

אולי תיתן לי עוד עשרה דינרים להשקיע בשדה?" - "לא, למה רק עשרה?" אומר בעל השדה. "קח כפול, שיהיה ברווח, ובהצלחה". כך עושה אריס חכם.

אבל האריס שאינו חכם כה גדול - בלשון המעטה, מראה עצמו מסכן ואומלל. הוא מגיע לבעל הבית עם בגדי עבודה מרופטים ומזוהמים, הישר מן השדה, ובעל הבית רואה אותו וכבר מקדיר פנים. "מה עם השדה?" הוא שואל, והאריס משיב בפנים חמוצות: "נו נו, הלואי שתכסה את ההוצאות". "ואיך הבהמות שלי?" - "תשושות וחלשות". - "נו, ומה אתה רוצה?" - "מה זאת אומרת, אני צריך עוד כסף להשקיע בשדה..." באייליותו הוא חושב, שמה שהוא יראה יותר אומלל ומסכן כך יבינו אותו יותר...

אולם מה באמת בעל הבית יגיה? אין ספק שהוא ידחה אותו בבוז ויאמר לו: "לך! ותדאג לפני שאתה מגיע שוב, להראות לי לכל הפחות את הסכום שכבר השקעת בך!"...

אנחנו האריס שבמשל, והבורא יתברך הוא בעל הבית. כעת, לקראת סוף השנה, צריכים אנו לראות שאנו "חכמים כיצד לשאול"! אם רוצים לעשות נחת רוח לבעל הבית ולבקש ממנו אשראי נוסף, אז צריך להודות לו ולשבח את מה שכבר יש לנו. (מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

שרוצה לעבוד את השדה שלי, יקבל את התנובה שיוצאת מהשדה למחצה, לשליש או לרביע" - זה אריס. כל ההשקעות הכספיות בעל בית עושה, והאריס עובד בשטח תמורת כך וכך מהפירות. והנה הגיע אחד שהביע נכונות לעסקה, ובעל הבית נתן לו כסף ראשוני להוצאות - תחזוקת המכונות, דשן וכדומה, והלה התחיל בעבודתו במרץ.

עברה תקופה קצרה ופתאום ראה האריס שהכסף פשוט לא מספיק. בנקודה הזו, מחלק רבי חנינא את האריסים לשני סוגים: החכם ושאינו חכם.

אריס חכם הולך ומתלבש יפה, מסתפר, מקפיד לרומם את מצב הרוח, מגיע לבעל השדה עם חיוך רחב ולבבי ומברך אותו בברכת "שלום עליכם".

"נו, מה שלומך?" שואל בעל הבית, והאריס משיב: "ברוך השם, הכל בסדר". - "ואיך השדה?" - "אוהו, איזה יבול מבורך עומד לצמוח, אתה הולך ליהנות מהשדה שלך כפי שעוד לא נהנית מעולם". - "והבהמות שלי, מה איתן?" - "אה, מפוטמות ובריאות בלי עין הרע".

כך הוא משבח ומשבח, עד שבעל הבית שואל: "נו, ולמה באת?" והאריס משיב: "תראה, אני זקוק לעוד סכום, לא גדול,

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע זכה בעל ה'מנחת יצחק' לזרע של קיימא שלא בדרך הטבע?

קידושין דף כ"ד

מומין שבגלוי ואינן חוזרין

שם ונשאה באמרו, אף אם אצטרך לאחר מכן לגרשה, מכל מקום בזו העת נערוך את הנישואין, ואם המצב יכריחנו לשלחה בגט פיטורין, נעשה כן בלית ברירה, אבל הס מלהזכיר - לביישה עתה.

אחר שנה מנישואיהם נולד לו מאשה זו בנו הגה"ח ר' בעריש שליט"א, לאחר כמה שנים פרצה המלחמה הנוראה והיא נספתה על קידוש ה'. ולאחר המלחמה נישא המנחת יצחק תחילה לבתו של הרה"ק מוואסלוי זי"ע, ולאחר מכן לבתו של הרה"ק האמרי חיים מויז'ניץ זי"ע, אך לא היה לו מהם זש"ק. כשסיפר המנחת יצחק סיפור זה נענה ואמר, לאחר כמה שנים מנישואי הראשונים נתברר שכלל לא היה מציאות שיהיה לי זש"ק, ועל פי דרך הטבע הייתי צריך להישאר ערירי. וברור לי ללא כל ספק שזכיתי לבן אחד מזיווגי הראשון (וממנו נבראו דורות יראים ושלמים בלעה"ר) רק כשכר על שלא גרמתי לבייש נערה מישראל

(באר הפרשה - בהר)

הגה"צ ה'מנחת יצחק' זצ"ל גאב"ד ה'עדה החרדית' בעיה"ק ירושלים, נישא בג' זיווגים, במשך שנות חייו, בזיווג ראשון נישא עוד קודם ה'מלחמה', ומעשה שהיה כך היה. 'שדכן' אחד הציע עבורו - 'בת פלוני לפלוני', ויגמר הדבר בכי טוב, בטרם ראיית אם החתן והחתן את המדוברת. בהתקרב מועד הנישואין, נסעו כל בני משפחתו אל עיר מגורי הכלה, לערוך שם את שמחת הנישואין' אך משהגיעו ואמו ראתה את הכלה, נבהלה מאד, כי ראתה שמדובר בבעלת מום. מיד גמרה האם אומר לבטל את השידוך [היה מותר להם לבטל את השידוך] כי מדובר בשידוכי טעות על ידי שליח, שהשליח קלקל ואפשר לומר לו - 'לתיקוני שדרתיך ולא לעוותי'. ואמרה לו האם, 'יצחק'ל' בוא נברח ונמלט על נפשנו כי אין רצוני שתחיה עם בעלת מום כזה, אמר הבן - ה'מנחת יצחק', אל לנו לבטל ח"ו את קשרי השידוכין אעפ"י שהרשות בידינו לעשות כן, אך, איככה נוכל לבזות נערה זו, שכבר מכינה עצמה לנישואיה זה מכבר, ועתה תבוש ותיכלם. ואכן נשאר

מה הם כללי החציצה לטבילת הגוף?

מדאורייתא. וגזרו חכמינו ז"ל, שכל דבר המכסה את רוב הגוף, גם אם אין מקפידים להסירו, וכן כל דבר שמקפידים להסירו, אפילו אם הוא מכסה רק את מיעוט הגוף - נחשב לחציצה; ורק דבר המכסה את מיעוט גופו וגם אין מקפידים להסירו, אינו נחשב לחציצה. [שו"ע קסא, א, ומשנ"ב א; בו"מ דרשו, 3]

בטבילת אדם במקוה, צריך שלא יהיה דבר החוצץ ומבדיל בינו לבין המים. ולכן, אם היה דבר דבוק לגופו באופן שאינו מאפשר חדירת מים לאותו המקום בגוף, אין זו טבילה. מדאורייתא, נחשב לחציצה רק דבר המכסה את כל הגוף או את רוב הגוף, והדרך להקפיד להסירו. ונחלקו הפוסקים בנוגע לדבר המכסה את כל הגוף ואין מקפידים להסירו, אם הוא חוצץ

מה הם כללי החציצה לנטילת ידיים לסעודה?

ולכן, דבר המכסה את רוב מקום הנטילה שביד, גם אם אין מקפידים להסירו, או דבר שהדרך להקפיד להסירו, גם אם מכסה רק את מיעוט מקום הנטילה - חוצץ, וצריך להסירו לפני הנטילה. ודבר המכסה את רוב אזור האצבעות בלבד, חוצץ, משום שלדעת פוסקים רבים אין צורך ליטול אלא אזור זה, ללא כף היד, [שו"ע קסא, א, משנ"ב א, ושעה"צ ב]

כל תקנה שתיקנו חכמינו ז"ל, וניתן להשוות את דיניה לאחד מדיני התורה, תיקנוה כעין דין התורה. ולכן, כשתיקנו נטילת ידיים לסעודה, תיקנוה באופן שיחולו עליה דיני חציצה שבטבילת הגוף דאורייתא, האמורים לעיל, והיינו, שיחולו עליה גם הדינים דרבנן הנוגעים לטבילה דאורייתא.

איזו תחבושת נחשבת לחציצה בנטילת ידיים?

חוצצים. וכמו כן, תחבושת או 'פלסטר' ההכרחיים למניעת צער וכאב, אינם חוצצים, ואף אם התחבושת מכסה את רוב מקום הנטילה שביד. ואף דבר שבדרך כלל חוצץ - אם הוא כה קטן עד שאין הדרך להקפיד להסירו כלל, אינו חוצץ. [שו"ע קסא, א, משנ"ב ג, ה ר"ו, וביה"ל ד"ה כגון; בו"מ דרשו, 10 ו-13]

הפוסקים כתבו דוגמאות לדברים שהדרך להקפיד להסירם, וחוצצים בנטילת ידיים לסעודה: שאריות בצק וחומרים דביקים נוספים, קוץ שנתחב ביד, אך לא נתחב לעומקה ולא התכסה בעור, ותחבושת או 'פלסטר' שאינם הכרחיים למניעת צער וכאב. מאידך, יבלת, אף אם דעתו להסירה, וכן קילופי עור שהמים יכולים להיכנס תחתיהם, שלפוחיות ופצעים סגורים - אינם

* לנטילת ידים נדרשת כמות של רביעית מיים. רביעית זו צריכה להיות מכונסת כולה בכלי אחד, ואם היא מחולקת לשני כלים ויותר - אף אם שפך את כולה בבת אחת על היד, אין זו נטילה. * במשנה במסכת 'ידים' נאמר, ששני בני אדם יכולים ליטול את ידיהם מרביעית אחת של מיים. ונחלקו הראשונים: יש אומרים שלא מדובר על עיקרה של נטילת הידים, אלא על שפיכת 'מיים שניים' להעברת המים הראשונים, אולם, לדעת רוב הראשונים, שני בני אדם יכולים ליטול את ידיהם מרביעית אחת, אלא שנחלקו בנוגע לאופן בו ניתן לעשות זאת.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן לקרוא בתורה פסוקים שכבר נקראו בעלייה הקודמת?

פסוקים - אין העלייה נחשבת כחלק ממספר העליות הנדרש באותה קריאה. ואם מדובר בעלייה שהוסיפו (בשבת) על מספר העליות הנדרש - לדעת השולחן ערוך מותר לקרוא פסוקים שכבר נקראו; ולדעת הרמ"א אסור, ויתכן שאף כשמוסיף פסוקים. [שו"ע קלו, ו, משנ"ב יט, כא, כד וכה, ושעה"צ כח; וראה ביה"ל ד"ה ואם; בו"מ דרשו, 25 ו-27; וראה שם, 29]

בעליית 'מפטיר' בשבת רגילה, ובחלק מהעליות בחול המועד סוכות, חנוכה וראש חודש, קוראים פסוקים שכבר נקראו בעלייה הקודמת. מלבד בעליות אלו - אשר אין בהן אפשרות אחרת - אין לקרוא פסוקים שנקראו בעלייה קודמת, אף בתוספת שלושה פסוקים שטרם נקראו. וגם בדיעבד, אם לא הוסיפו שלושה

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il